

ادامه از صفحه اول

نوبت مصادره «فان سنتی» ایران

ننشینند تا نان لواش هم مانند تار و چوگان به نام و کام سرزمین‌ها و فرهنگ‌های دیگر درآید. به علاوه، به دست‌اندرکاران و علاقمندان به میراث فرهنگی ایران یادآوری می‌کنم که شایسته است که از هم‌اکنون در اندیشه ثبت دو اثر فرهنگ معنوی دیگر ایران، یکی «نان سنگک» و دیگری «بادآس» یا «آسیای بادی» در فهرست جهانی یونسکو باشند و پیش از آنکه کشورهای دیگر هوس تملک آنها را کنند، بی‌درنگ در تهیه و تنظیم پرونده آنها بکوشند. لازم به گفتن است اگر نان‌های معروفی مانند لواش و تاقون بجز ایران در سرزمین‌های دیگری سابقه فرهنگی یافته است، نان مطبوع، ترد و خوش‌لحمه سنگک منحصر به سرزمین و فرهنگ و سفره خوراک مردم ایران اختصاص دارد البته امروزه با مهاجرت برخی ایرانیان به کشورهای همسایه و اروپایی و آمریکایی، نان سنگک به بیرون از مرزهای ایران نیز راه یافته و به مردم این سرزمین‌ها معرفی شده است. ایرج‌میرزا گورایی و خوش‌خوراک‌مبون این نان ابداعی ایرانی را چنین توصیف می‌کند: «نان از این خوب‌تر و ترد‌تر و نازک‌تر/ نان سنگک که دیگر پشکم و حلوا نشود/ نان سنگک، نانی بازاری و شهری است. پیشه سنگک‌بازی از پیشه‌های وابسته به شهر و از ویژگی زندگی شهرنشینی در ایران بوده است. این نان، همزمان با گسترش شهرها و پیداری بازارها و راسته بازارها در ایران، شکل و قوام یافته است. شیوه پرفروتن و پیچیده خمیرنی و پختن نان سنگک، همچنین شکل خاص معماری ساختمان تور آن و مجموعه کارگران فنی و مجربی که در دکان سنگک کار می‌کنند و سلسله‌مراتب میان آنها (از خلیفه، شاطر و نان‌گیر گرفته تا آتش‌انداز، دسته‌بسیخ و…) ابزارهای مختلف نان‌بازی مانند بالونک، پاور، سیخ و سیخ‌پچه، سنگ‌کوب و… همچنین فرهنگ و ازگان و آداب و رسوم خاص معمول در این ناولی نشان از یک پیشینه دراز دارد. بنا بر گزارش‌هایی که در منابع مکتوب تاریخی، ادبی و سفرنامه‌های خارجی‌جان از نان سنگک به ما رسیده، به احتمال فراوان سابقه سنگک‌بزی، در برخی شهرهای ایران به پیش از دوره صفویان می‌رسد. یکی دیگر از آثار معنوی - فرهنگی ایرانی که سابقه چندهزارساله دارد، آسیای بادی است که در ایران به بادآس و آسیای چرخ نیز شهرت دارد. آسیای بادی از کهن‌ترین دستاوردهای صنعتی ایرانیان است که در حیات اقتصادی جامعه‌ای روستایی و شهری ایران از پیش از ورود اسلام به این سرزمین نقش مهم داشته است. دانش سنتی بادآس‌سازی و استفاده از نیروی باد در خردکردن دانه، اگر ارزشی بیشتر از دانش سنتی لنج‌سازی و دریانوردی در خلیج‌فارس نداشته باشد، ارزشی هم‌سنگ آن دارد که در سال ۱۳۹۰ در فهرست آثار معنوی جهانی یونسکو قرار گرفت. منبع تاریخی معتبر، اندیشه بهره‌گیری از نیروی باد در گرداندن سنگ آسیا، خرد و آردکردن دانه‌های غله را نخستین‌بار به مردم ناحیه بادخیز سیستان و سرزمین خراسان بزرگ نسبت می‌دهند و صنعتگران این نواحی را مخترعان و سازندگان آسیا یاد معرفی می‌کنند. ظاهراً سیستان، قدیم‌ترین سرزمین بادآس‌ها و مردم ساکن در آن، نخستین قوم ایرانی بودند که بنا به نوشته مولف تاریخ سیستان» از نیروی باد در گردش چرخ‌های آسیای برای خردکردن غلات و کشیدن آب از چاه استفاده می‌کرده‌اند. صنعت آس‌یادسازی از ایران به سرزمین‌های دیگر جهان و نخست به ترکیه عثمانی و مصر و بعد‌ها به کشورهای اروپایی که با مردم این دو کشور ارتباط داشتند، رفت. در اروپا تا اواخر قرن هشتم هجری قمری (۱۵ میلادی) این نوع آسیا به «آسیای ترکی» معروف بود. یکی از شگفت‌انگیزترین فوونی که در دستگاه آسیای بادی سیستان در زمان‌های بسیار قدیم و در آغاز به‌کار گرفتن این دستگاه، به‌کار می‌رفت، بنا بر نوشته «محمدبن ابی‌طالب دمشقی» در «نخبه الدهر»، برخلاف امروز قرار گرفتن چرخ باد آس‌یادها در زیر سنگ‌های آسیای بوده است. بعدها یک تحول و جابه‌جایی در مکانیزم و شکل بادآس‌ها پدید آمد و چرخ‌یاد آسیاها روی باد آس‌کده‌ها برده و بر بالای سنگ‌های آسیا کار گذاشته شدند. این دگرگونی در صنعت آس‌یادسازی تحولی پدید آورد و پره‌های چرخ‌یادها را بیش‌ازپیش در برابر وزش باد و فشار آن قرار داد و در نتیجه، گردش تندتر چرخ‌یادها بر میزان کارکرد و بازدهی دستگاه آسیا افزود. امروزه بسیاری از بادآس‌های سنتی در نواحی روستایی سیستان هنوز پاچرا و به‌کار هستند. دریغ است که این دستاوردهای دانشی و فرهنگی برجسته ایرانیان که سال‌ها و سده‌ها نیاکان ما با آنها می‌زیستند و نقش براهمیت و تأثیرگذاری در حیات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مردم این مرزوبوم داشته‌اند در اثر غفلت و بی‌توجهی در زمره آثار ملی ما ایرانیان در فهرست جهانی قرار نگیرد.

تک خبر

نظر وزیر آموزش و پرورش در رابطه با اعتیاد دانش آموزان

● **ایسنا:**علی اصغر فانی، وزیر آموزش و پرورش گفت: یک سوت‌تقاهم در این بخش ایجاد شده و آن اینکه بگویم چه تعداد دانش آموز معتاد داریم؟ چرا که معتقدیم دانش آموز به‌دلیل دانش آموزدوشن معتاد نیست، بلکه به‌دلیل داشتن خانواده آلوده ممکن است به این پلا گرفتار شده باشد اما چون دانش آموز است باید برای ادامه تحصیل به مدرسه بیاید. وی درباره اینکه برخی از دانش آموزان بنا به دلیل متعدد دارای خانواده‌های آسیب‌پذیر و مستضعف و به تبع اعتیاد پدر یا مادر یا اعضای خانواده ممکن است به این سمت کشیده شوند، گفت: چنین دانش آموزانی به دلیل دانش‌آموز بودن در دام اعتیاد نمی‌افتند بلکه به علت قرار گرفتن در خانواده آسیب‌پذیر در معرض این خطر هستند. این اشتباه است که بگویم مدرسه محل اعتیاد است.

در هفته‌ای که گذشت، برنامه‌ریزان فرهنگی اقدام به اجرای طرحی کردند که در افکار عمومی با واکنش‌های متفاوتی مواجه شد. طرح «سلام سینما» روز چهارشنبه هفته گذشته میزان مردم در سینماهای کشور بود، با این تفاوت که مردم در راستای این طرح می‌توانستند به صورت رایگان به تماشای فیلم بنشینند. اما پس از اجرای این طرح به دلیل استقبال بالای مردم، تصاویری از ازدحام بسیار زیاد در درهای ورودی، شیشه‌های شکسته سینما، مجروح‌شدن افراد و کودکان به دلیل ازدحام و آسیب رساندن به صندلی‌های برخی سینماها در برخی شهرستان‌های کشور منتشر شد و بسیاری از کاربران در فضای مجازی و رسانه‌ها، این عکس‌ها را مصداقی بر ظریت «تفریح و امور فرهنگی یک خانواده» پابین بخشی از مردم حاضر در سینما و اقبال بالا بر دریافت خدمات رایگان تحلیل کردند. از طرف دیگر عده‌ای این استقبال بالا را طبیعی خواندند و استقبال از خدمات رایگان را تبی جهانی معرفی کردند. اما همه چیز به اینجا ختم نشد و برخی رسانه‌ها و کاربران در فضای مجازی این تصاویر را مصداقی بر «نا آشنا بودن مردم با مسایل فرهنگی و اجتماعی» معرفی کردند. با این حال آنچه کمتر در این مساله

مورد توجه قرار گرفت، ابعاد اجتماعی و اقتصادی این مساله، سهم مسوولان اجراکننده این طرح و برنامه‌ریزان فرهنگی کشور است. در همین رابطه آذر تشکر، جامعه‌شناس شهری در گفت‌وگو با «شرق»، با اشاره به اینکه در این اتفاق مسوولان شهری و برنامه‌ریزان فرهنگی را مقصر اصلی اتفاق‌های اینجینی می‌دانم، می‌گوید: «آنچه‌ما در هفته گذشته شاهد آن بودیم، تیولوری از اشتباهات مکرر برنامه‌ریزان فرهنگی و شهری برای تفریح مردم در شهر است. به نظر مسوولان در ابتدا باید تفریح برای مردم را به رسمیت بشناسند و پس از آن با برنامه‌ریزی عادلانه و در زمان و مکان مناسب، تفریح را برای مردم به یک روتین تبدیل کنند. او می‌افزاید: مشکل اینجاست که به دلیل اشتباهات در برنامه‌ریزی، تفریح برای مردم به یک روتین تبدیل نشده است، اگر مسوولان این طرح‌ها را در طول سال توزیع کنند، اگر شهرهای ما جشنواره‌های هنگی و

ماهانه برای مردم داشته باشد، اگر پاتوق‌های فرهنگی و تشکل‌ها بتوانند فعالیت کنند و با یک توزیع عادلانه در همه شهرهای کشور برای تفریح مردم برنامه‌ریزی‌هایی صورت گیرد، اصلاً شاهد این اتفاقات نخواهیم بود.» آذر تشکر، جامعه‌شناس شهری در ادامه در رابطه با ابعاد اقتصادی این مساله نیز می‌گوید: «اگر متوسط هزینه‌های یک خانواده در کلاس‌های کشور را بررسی کنیم، خواهیم دید که تفریح جزو اولویت‌های هشتم یا دهم خانواده‌هاست، وقتی این همه فشار اقتصادی را مردم تحمل می‌کنند، وقتی قیمت سینما در چند سال اخیر این همه افزایش یافته نمی‌توان از مردم توقع زیادی داشت.» اظهارات آذر تشکر در شرایطی است که بر اساس بررسی صورت گرفته در روزنامه «شرق» و طبق آمارهای بانک مرکزی خانوارهای شهری در کشور تنها دودرصد از هزینه‌های جاری سالانه خود را صرف «تفریح و امور فرهنگی» می‌کنند. از سوی دیگر یک خنوار شهری سالانه بیش از ۴۵۰هزارتومان صرف تفریح و امور فرهنگی خود می‌کند که این رقم در مقایسه با سال ۱۳۸۰ چهاربرابر افزایش را به خود دیده است. نکته حایز اهمیت دیگر، افزایش قیمت بلیت سینماست به طوری‌که در سال ۸۲ از ۵۰۰تومان نزدیک به ۹۰۰تومان، سال ۸۳ حدود ۹۰۰، سال ۸۴ قیمت نزدیک به هزارتومان و در سال ۸۵ نیز قیمت بلیت به یکهزارو ۲۰۰تومان رسید. پس از آن، در نیمه اول دهه ۸۰ شاهد رشد تقریبی سهبرابری قیمت بلیت سینماها بودیم. در سال ۸۶ نیز قیمت بلیت سینماها هزارو ۵۰۰تومان، سال ۸۷ نزدیک به دوهزارتومان، سال ۸۸ دوهزارو ۵۰۰ و در سال ۸۹ نیز سههزارتومان افزایش یافت. با احتساب ارقام اشاره شده، بهای بلیت در دهه ۸۰، حدود هفت‌برابر افزایش یافت که این‌س رقم در نیمه دوم دهه ۸۰، حدود دویستم برابر بوده است. همچنین در دهه ۹۰ قیمت بلیت‌ها نسبت به سال ۸۹ تغییری نکرد اما در سال ۹۱ قیمت بلیت سینماها در پردیس‌های سینمایی به شش‌هزارتومان رسید که این رقم در مقایسه با سال ۸۹ افزایش دو برابری داشت و این رقم همچنان پابرجاست. با این تفاسیل به نظر می‌رسد، هجوم مردم به سینماها در روزی که سینما رایگان بود، ابعاد اجتماعی و اقتصادی دارد که از چشم برنامه‌ریزان فرهنگی در کشور دور مانده است.

جامعه

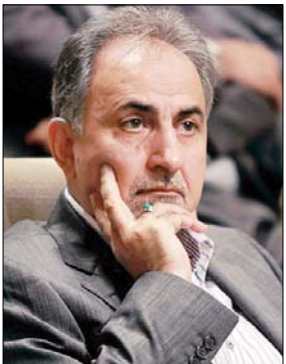
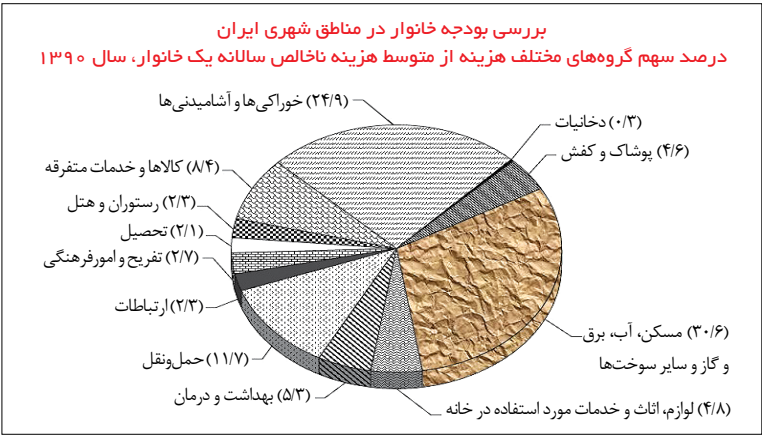
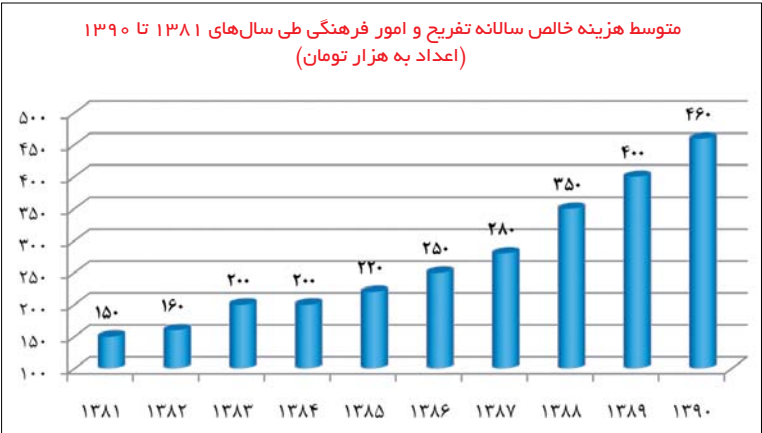
آسیب شناسی طرح حاشیه‌ساز «سلام سینما»

سهم ۲درصدی «تفریح» در مخارج ایرانی‌ها

محمدحسین نجاتی

عکس:عباس روستینیان دوز

محمدعلی نجفی

مسعود سلطانی‌فر

سید حسن موسوی

روح‌الله احمدزاده‌کرمانی

آذر تشکر

۵ سال؛ ۶ رییس، توجیهی ندارد

سازمان میراث؛ محله برو بیا

صدرا محقق

فرهنگی را صادر کرد. اگرچه نجفی کمترین ارتباط یا تخصصی در زمینه‌های کاری این سازمان داشت اما به‌دلیل تجربه‌های موفقیت‌کاری او این انتصاب بسیاری را خوشحال کرد. به ویژه انتصاب‌های اولیه او که شامل انتخاب سیدمحمد بهشتی، مهدی حجت و جلیل گلشن که از بزرگان و نیروهای متخصص و

در تمام چهارسال دولت اول احمدی‌نژاد، اسفندیار رحیم‌مشایی به‌عنوان ریاست سازمان میراث فرهنگی فعالیت می‌کرد، در دور دوم دولت احمدی‌نژاد اما این سازمان روزگار دیگری را تجربه کرد. از مرداد سال ۱۳۸۸ و با آغاز دولت دوم محمود احمدی‌نژاد، حمید بقایی به‌عنوان رییس سازمان میراث فرهنگی منصوب شد، حضور او در این سازمان اما دوام چندانی نداشت و در ماه‌های ابتدایی سال ۹۰ بقایی پس از ۱۹ ماه به نهاد ریاست‌جمهوری رفت، رییس دولت جای او را در تاریخ ۲۹ اردیبهشت به روح‌الله احمدزاده‌کرمانی که پیش از آن استاندار فارس بود سپرد. حضور احمدزاده هم دوام زیادی نداشت و در نهایت ۱۴دی‌ماه سال ۹۰ او هم پس از هشت‌ماه تجربه‌آموزی از این سمت استعفا داد تا محمود احمدی‌نژاد این بار سکان هدایت این سازمان را به سیدحسن موسوی بسپارد. موسوی هم در نهایت ۱۱ماه در این سازمان ماند و ۱۱ آذر سال ۹۱ از سازمان رفت تا جای او را محمدریف ملک‌زاده بگیرد. ملک‌زاده از آن تاریخ تا پایان کار دولت دهم برای ۹ ماه رییس سازمان بود.

در نهایت حسن روحانی در ۲۶ مرداد سال ۹۲ برای محمدعلی نجفی حکم ریاست بر سازمان میراث

دبیرکل ستاد مبارزه با موادمخدر:

مرکز نگهداری معاندان شفق پس از تجهیز بازگشایی می‌شود

● **شرق:** دبیرکل ستاد مبارزه با موادمخدر گفت: گروهی در مرکز ترک اعتیاد شفق در حال برنامه‌ریزی هستند که پس از بازسازی، تجهیز و تکمیل‌شدن آن، بار دیگر فعالیت این مرکز از سر گرفته خواهد شد. عبدالرحارحمانی فعلی با بیان اینکه مرکز ترک اعتیاد شفق دارای اشکالاتی بوده است، گفت: به‌علت کمبود ظرفیت، مسایل بهداشتی و نبود تجهیزات کافی مشکلاتی در این مرکز به‌وجود آمد که دستور تعطیلی این صادر شد.

آخرین تاریخ اعتبار کارت‌های پایان خدمت قدیمی

● **ایسنا:**سردار ابراهیم کریمی با اشاره به روند تعویض کارت‌های معافیت و پایان خدمت قدیمی یا کارت هوشمند، اظهار کرد: پایان امسال آخرین مهلت اعتبار کارت‌های پایان خدمت قدیمی بوده و پس از آن، این کارت‌ها فاقد اعتبار خواهند بود. وی با بیان اینکه به دارندگان کارت‌های فاقد اعتبار خدماتی ارائه نخواهد شد، افزود: با این وجود همچنان روند تعویض کارت‌های پایان خدمت و معافیت قدیمی ادامه خواهد داشت و متقاضیان باید با مراجعه به دفاتر خدمات الکترونیک پلیس ۱۰ و نسبت به تعویض کارت‌های خود اقدام کنند.

معاون آموزشی وزارت بهداشت:

طرح خدمت پزشکان اختیاری می‌شود

● **ایسنا:**معاون آموزشی وزیر بهداشت با تأکید بر اینکه طرح خدمت پزشکی فشار و اجباری است که بر دانش‌آموختگان پزشکی وارد می‌شود، گفت: طی یک دوره ۱۰ساله طرح خدمت پزشکان اصلاح و اختیاری می‌شود. میرحسین صیایی با بیان اینکه طرح خدمت پزشکان در مناطق محروم زمانی به‌دلیل عدم توزیع عادلانه نیروی درمانی در کشور اعمال شده است، خاطر‌نشان کرد: اجرای طرح خدمت پزشکان طی سال‌ها ادامه پیدا کرد و با توجه به نیاز مناطق محروم و اینکه پزشکان بر اساس انتخاب خود وارد این مناطق نمی‌شوند چارای جز ادامه اجرای این طرح وجود نداشت. وی یکی از برنامه‌های مورد نظر در ۱۰سال آینده را طرح بومی‌گزینی دانست و گفت: بر اساس طرح بومی‌گزینی ۳۰درصد ورودی هر دانشگاه به افراد بومی همان منطقه اختصاص می‌یابد. در حال حاضر قانون مربوط به این طرح وجود دارد و وزارت بهداشت نیز در حال طراحی آیین‌نامه آن است تا در زمان مشخص اعمال شود.

دمای تهران به ۷درجه زیر صفر می‌رسد

● **خبرآنلاین:**مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی با بیان اینکه تا سه‌روز آینده هوای سرد در بیشتر مناطق کشور به‌ویژه مناطق شمالی پایدار و ماندگار خواهد بود، گفت: این هفته سرما در بیشتر استان‌های کشور حاکم است و در بیشتر استان‌ها شاهد بارندگی برف و باران هستیم. مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی درباره دمای هوای پایتخت گفت: پیش‌بینی می‌شود امروز دمای هوا به شش و هفت‌درجه‌سافتیگراد زیر صفر برسدوظیفه در مورد ماندگاری هوای سالم تهران گفت: با توجه به ورود سامانه جدید بارشی و آغاز بارندگی‌ها در تهران، پیش‌بینی می‌شود که شرایط سالم هوای تهران تا پایان هفته جاری ادامه داشته باشد.

رییس جدید سازمان میراث فرهنگی اعلام کرد تقویت جایگاه سازمان در تصمیم‌گیری‌های دولت

● **شرق:** مسعود سلطانی‌فر، معاون رییس‌جمهور و رییس جدید سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در شورای معاونان این سازمان که روز گذشته با حضور محمدعلی نجفی، رییس پیشین این سازمان برگزار شد، گفت: تقویت جایگاه سازمان سازمان فرهنگی در فرآیند توسعه و تصمیم‌گیری‌های دولت باید به‌طور جدی در دستور کار قرار گیرد. مسعود سلطانی‌فر در این جلسه ضمن قردادانی از دستاوردهای محمدعلی نجفی در پنج‌ماه گذشته گفت: تلاش ما این خواهد بود تا در مسیر که گذشت‌ه ادامه دهیم. به بیان ساده‌تر، سازمان است گام‌های جدی‌تری بر برداریم. معاون رییس‌جمهور خود را مدیر توسعه معرفی کرد و افزود: من مدیر حفظ شرایط نیستم و فارغ از مسایل روزمره و پیگیری‌ها، مسواری به‌عنوان اهداف کمی و کیفی برای سازمان میراث فرهنگی مشخص خواهد شد که پیگیری آن اهداف و دستنیایی به آنها در دستور کار قرار خواهد گرفت. سلطانی‌فر تعامل میان به‌شخص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری را یکی از مهم‌ترین اهداف این سازمان ارزیابی کرد و گفت: هماهنگی بین‌بخشی یکی از بزرگ‌ترین آفت‌های این مجموعه است، ضمن اینکه تغییرات زیربنایی و بسترسازی لازم طی پنج‌ماه گذشته آغاز شده است و بنای کار ما هم‌گدشته تغییر و تحول مدیران نیست و مهم‌ترین محورهای کاری کشور را برای تنظیم برنامه سازمان تا پایان دولت طرف یک‌ماه آینده ازایه می‌دهیم. وی تغییر نگاه مدیریتی نسبت به هشت‌سال گذشته از مهم ارزیابی کرد و افزود: سازمان میراث فرهنگی سرگذشت بدی داشته است که این دستگاه را با صدمات جبران‌ناپذیری در مواجهه و وظایف نیروی انسانی و ساختار مجموعه مواجه کرده‌است. رییس سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تغییر مدل مدیریتی سازمان مبتنی بر استفاده از بخش خصوصی در هر سه حوزه سازمان را بطور گسترده مورد تأکید قرار داد و گفت: بدون حضور مردم و سمن‌ها با توجه به محدودیت منابع در هر سه حوزه، توقیفی نخواهیم داشت.